

Sygn. akt III Cz 1304/15

POSTANOWIENIE

Dnia 27 października 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Tomasz Pawlik

Sędziowie SO Magdalena Balion – Hajduk

SR (del.) Roman Troll (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 27 października 2015 r. w Gliwicach na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku wierzycielki (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Z.

przeciwko dłużnicze S. O.

o świadczenie pieniężne

w przedmiocie skargi dłużniczki na czynności Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Zabrze Z. R. w postaci ustalenia kosztów postępowania egzekucyjnego postanowieniem z 15 września 2014 r. w sprawie o sygn. akt Km 4778/14

na skutek zażalenia dłużniczki

na postanowienie Sądu Rejonowego w Zabrze

z dnia 20 kwietnia 2015 r., sygn. akt VIII Co 2703/14

postanawia:

1) zmienić zaskarżone postanowienie:

a) w punkcie 1 w ten sposób, że zmienić postanowienie Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Zabrze Z. R. z 22 listopada 2014 r. w sprawie o sygn. akt KM 4778/14 w zakresie punktu 2 o tyle, iż ustalić koszty opłaty stosunkowej na kwotę 786,35 zł (siedemset osiemdziesiąt sześć złotych i trzydzieści pięć groszy),

b) poprzez dodanie punktu 3 o treści: „nie obciążać wierzycielki kosztami postępowania”,

2) nie obciążać wierzycielki kosztami postępowania zażaleniowego.

SSR (del.) Roman Troll SSO Tomasz Pawlik SSO Magdalena Balion – Hajduk

Sygn. akt III Cz 1304/15

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 20 kwietnia 2015 roku Sąd Rejonowy w Zabrze oddalił skargę dłużniczki na postanowienie Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Zabrze Z. R. w przedmiocie ustalenia kosztów postępowania egzekucyjnego w sprawie Km 4778/14 w postaci opłaty stosunkowej (pkt 1), a w także oddalił jej wniosek o obniżenie tej opłaty (pkt 2). W uzasadnieniu wskazał, że komornik prawidłowo ustalił koszty postępowania egzekucyjnego. Opłata

egzekucyjna została obliczona na podstawie art. 49 ust. 2 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji i stanowi 5% wartości świadczenia pozostałego do egzekucji w sytuacji, gdy postępowanie zostało umorzone na wniosek wierzyciela.

Postanowienie to zaskarżyła dłużniczka w zakresie punktu 1 wnosząc o jego zmianę poprzez ustalenie opłaty stosunkowej na kwotę 786,35 zł, ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie do ponownego rozpoznania. Zarzuciła obrazę prawa materialnego, tj. art. 49 ust. 2 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i zaakceptowanie postanowienia ustalającego koszty postępowania w wysokości przekraczającej 5% egzekwowanego roszczenia, podczas gdy ich wysokość winna wynosić maksymalnie 5%.

W odpowiedzi na zażalenie Komornik wniósł o jego oddalenie jako bezzasadnego.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 770 k.p.c. dłużnik powinien zwrócić wierzycielowi koszty niezbędne do celowego przeprowadzenia egzekucji. Zgodnie z treścią art. 43 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 790 – zwana dalej „u.k.s.e.”) za prowadzenie egzekucji i inne czynności wymienione w ustawie komornik pobiera opłaty egzekucyjne. Z kolei zgodnie z art. 49 ust. 1 u.k.s.e. w sprawach o egzekucję świadczeń pieniężnych komornik pobiera od dłużnika opłatę stosunkową w wysokości 15 % wartości wyegzekwowanego świadczenia, jednak nie niższą niż 1/10 i nie wyższą niż trzydziestokrotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego. Jednakże w przypadku wyegzekwowania świadczenia wskutek skierowania egzekucji do wierzytelności z rachunku bankowego, wynagrodzenia za pracę, świadczenia z ubezpieczenia społecznego jak również wypłacanych na podstawie przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, zasiłku dla bezrobotnych, dodatku aktywizacyjnego, stypendium oraz dodatku szkoleniowego, komornik pobiera od dłużnika opłatę stosunkową w wysokości 8% wartości wyegzekwowanego świadczenia, jednak nie niższej niż 1/20 i nie wyższej niż dziesięciokrotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego. Opłata w wysokości 5 % wartości świadczenia pozostałego do wyegzekwowania jest przewidziana na mocy art. 49 ust. 2 u.k.s.e. - [nawet przed zmianą mocą ustawy z dnia 8 listopada 2013 r. o zmianie ustawy o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. poz. 1513)] - w przypadku umorzenia postępowania na wniosek wierzyciela oraz na podstawie art. 823 k.p.c. - również i w tym przypadku opłata nie może być niższa niż 1/10 i nie wyższa niż dziesięciokrotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego (po zmianie mocą ustawy z dnia 8 listopada 2013 r. o zmianie ustawy o komornikach sądowych i egzekucji – nie niższa niż 1/20).

W rozpoznawanej sprawie mamy do czynienia z sytuacją, w której w toku skutecznie wszczętego postępowania egzekucyjnego dłużniczka dokonała dobrowolnego zaspokojenia roszczeń wierzycielki z pominięciem organu egzekucyjnego. Wprawdzie w literaturze przedmiotu brak ustawowej definicji wyrażenia „świadczenia pozostałego do wyegzekwowania”, tym niemniej chodzi tu o wartość świadczenia, które pozostawałoby do wyegzekwowania, gdyby nie doszło do umorzenia postępowania egzekucyjnego (por. uchwałę Sądu Najwyższego z 29 października 2009 r., sygn. akt III CZP 82/09, OSNC z 2010 r., nr 5, poz. 67, której argumentację Sąd Okręgowy w pełni przyjmuje). Oznacza to, że również świadczenie spełnione przez dłużnika poza postępowaniem egzekucyjnym wchodzi w zakres świadczenia pozostałego do wyegzekwowania w rozumieniu art. 49 ust. 2 zd. 1 u.k.s.e. Powyższe stanowisko zostało także zaaprobowane w wypowiedziach doktryny prawniczej. Wskazuje się, że przez „wyegzekwowane świadczenie”, o którym mowa w art. 49 ust. 1 u.k.s.e. należy rozumieć wyłącznie świadczenie wyegzekwowane przez komornika, a takim nie jest świadczenie spełnione do rąk wierzyciela. W takim przypadku dalsze prowadzenie egzekucji jest bezprzedmiotowe i zaspokojony wierzyciel winien złożyć wniosek o umorzenie postępowania egzekucyjnego na podstawie art. 825 pkt 1 k.p.c., zaś podstawą ustalenia przez komornika opłaty stosunkowej będzie wówczas art. 49 ust. 2 u.k.s.e. (por. A. Marciniak: Ustawa o komornikach sądowych i egzekucji. Komentarza, Warszawa 2010, s. 261 – 262, J. Świeczkowski: Ustawa o komornikach sądowych i egzekucji, Warszawa 2012 r., s. 256 – 257).

Dokonując analizy zgromadzonego materiału dowodowego, należy zauważyć, że komornik błędnie ustalił opłatę egzekucyjną w oparciu o art. 49 ust. 1 u.k.s.e. Dłużniczka uiściła całość należności wprost do rąk wierzyciela, na jego konto bankowe, co zgodnie z art. 49 ust. 2 u.k.s.e. uzasadniało ustalenie opłaty stosunkowej w wysokości 5% wartości pozostałego do wyegzekwowania świadczenia, czyli tego które dłużniczka uiściła na rzecz wierzyciela (w tej konkretnej

sprawie). Tak też żąda dłużniczka wliczając do tego świadczenia także koszty postępowania egzekucyjnego w postaci wynagrodzenia pełnomocnika wierzycielki w wysokości 600 zł. Kwota 786,35 zł żądana przez nią jako zasadne koszty opłaty stosunkowej stanowi 5% kwoty 15727 zł (całość należności żądanej przez wierzyciela powiększonej o koszty wynagrodzenia pełnomocnika w postępowaniu egzekucyjnym), przy czym dłużniczka uiszcza także koszty związane z wydatkami komornika. Trzeba jednak dodać, że do wartości egzekwowanego świadczenia nie dolicza się kosztów toczącego się postępowania egzekucyjnego (por. art. 46 ust. 1 i 2 u.k.s.e.).

W oparciu o złożony przez wierzycielkę wniosek komornik umorzył postępowanie egzekucyjne w sprawie, zaś dobrowolna zapłata egzekwowanej należności bezpośrednio do rąk wierzycielki niewątpliwie uprawniała go do pobrania od dłużniczki opłaty stosunkowej. Przy czym jednak z uwagi na podstawę umorzenia postępowania egzekucyjnego w rozpoznawanej sprawie (art. 825 pkt 1 k.p.c. - na wniosek wierzycielki) jej wysokość kształtować się musi nie na poziomie 8%, lecz 5% świadczenia. Wbrew ocenie poczynionej przez Sąd I instancji, należna więc od dłużniczki opłata stosunkowa nie może być wyższa niż żądana przez nią kwota 786,35 zł. Oczywiście jest także, że w skład kosztów egzekucyjnych, które dłużniczka powinna ponieść wchodzi także uwidocznione w postanowieniu komornika jego wydatki, ale one nie były objęte zakresem zaskarżenia.

Dlatego też zarzuty zażalenia są zasadne, a postanowienie Sądu Rejonowego pomimo prawidłowo ustalonego stanu faktycznego ostatecznie okazało się nieprawidłowe i musiało ulec zmianie.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c., należało orzec jak w punkcie 1 sentencji, przy czym orzeczenie o kosztach postępowania w tym zakresie oparto na podstawie art. 102 k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c., albowiem to nie działania wierzycielki spowodowały konieczność uwzględnienia skargi, lecz nieprawidłowość w działaniu komornika.

Orzeczenie o kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono na podstawie art. 102 k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c. biorąc pod uwagę, że to nie działania wierzycielki spowodowały konieczność uwzględnienia skargi, lecz nieprawidłowość w działaniu komornika zaś konieczność złożenia zażalenia wynikała z nieprawidłowego oddalenia jej skargi przez Sąd Rejonowy. Wierzycielka w tym zakresie nie miała żadnego udziału w nieprawidłowościach, zaś samo wszczęcie postępowania egzekucyjnego było celowe, gdyż należność została zrealizowana dopiero w jego toku. Dlatego też, zdaniem Sądu Okręgowego, zachodzi szczególnie uzasadniony wypadek pozwalający na nieobciążanie wierzycielki kosztami postępowania zażaleniowego.

SSR (del.) Roman Troll SSO Tomasz Pawlik SSO Magdalena Balion – Hajduk